

روش‌های سنجش بالینی انواع چاقی

زهره شانظری

فهرست مطالب

پیشگفتار ۱۱

فصل اول

طبقه‌بندی و ارزیابی بیمارانی که اضافه وزن دارند

مقدمه ۱۵

طبقه‌بندی بالینی ۱۶

آناتومی بافت چربی و توزیع چربی ۱۶

اندازه و تعداد سلول‌های چربی ۱۶

چاقی هیپرتروفیک ۱۷

چاقی بر اثر افزایش سلول‌ها (هیپرسلولی) ۱۸

اندازه‌گیری چربی ۱۸

غده تومور چربی ۱۹

دیستروفی چربی ۲۰

طبقه‌بندی علت شناختی (اتیولوژیک) ۲۳

چاقی غدد درون‌ریز عصبی ۲۳

چاقی هیپوتالاموسی ۲۳

نشانگان کوشینگ ۲۵

کم‌کاری تیروئید ۲۶

نشانگان تخمدان پلی‌کیستیک ۲۷

نقص هورمون رشد ۲۹

پیشگفتار

پیشرفت‌های صنعتی و زندگی ماشینی، فعالیت بدنی انسان را در طی چندین سال اخیر به حداقل رسانده و بشر را با فقر حرکتی روبه‌رو ساخته است. فقر حرکتی مشکلات بزرگ‌تری به نام چاقی و اضافه وزن و کاهش توان هوازی را به دنبال دارد که امروزه بسیاری از افراد با آن دست به گریبان‌اند. با اضافه شدن وزن، فرد چاق مجبور است انرژی بیشتری برای حرکت مصرف کند که فشار بیشتری بر دستگاه قلبی - ریوی وارد می‌شود. چاقی یکی از عوامل خطرناک در بروز بیماری‌های مختلفی چون فشار خون بالا، دیابت، ورم مفاصل، بیماری‌های قلبی - عروقی و اختلالات کلیه و سرطان‌های خاص و همچنین از دست دادن احساس امنیت و اعتماد به نفس است. تحقیقات نشان داده‌اند که مرگ‌ومیر در افراد بی‌تحرک ۳۸ درصد بیشتر است. یکی از راه‌های مهم دستیابی به سلامت و تندرستی، شناخت بیماری‌های مختلف از جمله چاقی است. تشخیص و شناخت هر مشکل یا بیماری بخش عمده‌ای از مسائل را حل می‌کند.

این کتاب ترجمه آزاد از سه فصل اول سومین ویرایش کتاب مجموعه مقالاتی درباره چاقی است که به کوشش جرج ای. برای و کلود بوچارد تهیه شده و انتشارات مؤسسه اطلاعات سلامت آمریکا با عنوان «چاقی: کاربردهای بالینی» چاپ کرده است.

فصل اول کتاب را جرج ای. برای تدوین کرده است که به ارزیابی (شناسایی) بیماران چاق می‌پردازد. در این فصل همه عوامل و مباحثی که به شناخت بیماران چاق کمک می‌کند مانند؛ نقش هورمون‌ها و غدد به‌عنوان عوامل بسترساز برای شیوع بیماری چاقی و حتی عوامل ژنتیکی و مادرزادی مؤثر بر شکل‌گیری بیماری چاقی، انواع چاقی و علائم آن، رژیم

از آنجا که علت عمده‌ی مرگ و میر در کشور ایران و بسیاری از کشورهای دیگر بیماری‌های قلبی و عروقی است، پرداختن به چاقی باید به‌منظور کاهش خطرات ناشی از این مشکل باشد. این فصل نوعی از طبقه‌بندی چاقی، براساس بررسی‌های ریخت‌شناختی (آناتومیک)، آسیب‌شناختی (پاتولوژیک) و کارکردی عرضه می‌کند. سپس با توجه به تاریخ طبیعی چاقی، عوامل مرتبط با گسترش آن را شناسایی کرده و یک شیوه‌ی گام به‌گام برای ارزیابی افراد مبتلا به اضافه وزن ارائه می‌دهد. این مبحث در رابطه با چاقی به‌عنوان یک بیماری است که در آن، ذخیره‌ی انرژی صورت می‌گیرد (۱). علت این امر پذیرش انرژی تجمعی، اضافه بر انرژی مورد نیاز برای فعالیت‌های روزانه است.

فصل اول

طبقه‌بندی و ارزیابی بیماری‌ها که اضافه وزن دارند

مقدمه

از آنجا که علت عمده‌ی مرگ و میر در کشور ایران و بسیاری از کشورهای دیگر بیماری‌های قلبی و عروقی است، پرداختن به چاقی باید به‌منظور کاهش خطرات ناشی از این مشکل باشد. این فصل نوعی از طبقه‌بندی چاقی، براساس بررسی‌های ریخت‌شناختی (آناتومیک)، آسیب‌شناختی (پاتولوژیک) و کارکردی عرضه می‌کند. سپس با توجه به تاریخ طبیعی چاقی، عوامل مرتبط با گسترش آن را شناسایی کرده و یک شیوه‌ی گام به‌گام برای ارزیابی افراد مبتلا به اضافه وزن ارائه می‌دهد. این مبحث در رابطه با چاقی به‌عنوان یک بیماری است که در آن، ذخیره‌ی انرژی صورت می‌گیرد (۱). علت این امر پذیرش انرژی تجمعی، اضافه بر انرژی مورد نیاز برای فعالیت‌های روزانه است.

انرژی اضافی به‌صورت چربی، کربوهیدرات، یا پروتئین ذخیره می‌شود. علت آسیب‌شناختی آن، سلول‌های چربی رشد یافته است. پیامدهای مضر برای سلامتی که این سلول‌های بزرگ ایجاد می‌کنند، بستگی به دو عامل عمده دارد. اولین عامل، توده‌ی چربی است که به تغییر تنظیمات بدن و در نتیجه واکنش (لک، آرتروز و یا آپنه) منجر می‌شود. دومین عامل، محل سلول‌های چربی است. عواقب جدی مضر